

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาฟังเทศน์ครูบาอาจารย์ เห็นไหม หลวงตาท่านเป็นห่วงเป็นใยมากนะ บอกว่า “มันจะหมดไปๆ” ใจ สิ่งนี้มันจะหมดไปๆ แล้วมันหมดไปมันก็เหลือแต่ของปลอมสิ เหลือแต่ของที่เอาอกเอาใจกัน เวลาจะเทศนาว่าการต้องขออนุญาตกิเลสก่อนไง กลัวกระทบกระเทือนไง พอเวลาเจอกิเลสแล้วไม่กล้าขี้ ถ้าเจอกิเลสไม่กล้าขี้ แล้วไอ้คนที่เดินตาม จะเดินตามอย่างไร?

เวลาเจอกิเลส เจอกิเลสคือความรู้สึกของเราที่แหละ เห็นไหม ที่ว่าเราจะทรمانกิเลส หรือจะให้กิเลสทรمانเรา ถ้าเราโดนกิเลสทรمان กิเลสทรمانเรา เห็นไหม น้ำตาไหลพรากอยู่ที่นี่ มันอะไร? เวลามันเจ็บปวดแสบร้อน มันอะไร? ในหัวใจนี่อะไรมันทรمانเราอยู่? แล้วถ้าเราจะทรمانมัน ทำไมเราจะใช้ความเต็มไม้เต็มมือไม่ได้?

เราจะทำลายมัน เราต้องเต็มไม้เต็มมือ นะ ทำด้วยความจริงจัง แต่เราทำมันด้วยความทะนุถนอม ใจ ว่าทำอะไรก็เสียมารยาท เสียมารยาท กิเลสมันยิ่งตรงนี้ มันอาศัยช่องนี้ ออกหากินสบายๆ เลย แต่ถ้าความจริงของเรา เราจะทรمانกิเลสนะ คูสิ ต้องฝืนต้องทน อะไรที่มันทุกข์มันยาก การแก้กิเลสด้วยความสะดวกสบายเป็นไปไม่ได้หรอก ไอ้ความสะดวกสบายนี่มันเรื่องของกิเลสทั้งนั้น เราต้องฝืนทน เห็นไหม รุดงควัตรเพื่ออะไร? ของมีมหาศาลเลย ของมานี้เต็มศาลา จะเอาเท่าไรก็ได้ ทำไมเราต้องมกน้อยสันโดษล่ะ? นี่เราทรمانมัน เห็นไหม

มันเป็นไปไม่ได้หรอก! กินอึมันนอนอุ่นใครไม่ยากเป็น ใครอยากทั้งนั้น แต่โทษของมัน เห็นโทษของมัน ใจ กินอึมันนอนอุ่นนะ กิเลสมันก็ตัวใหญ่ๆ ทั้งนั้นเลย แต่ถ้าเราพยายามตัดทอนมัน เห็นไหม หิวกระหาย..ไม่หิว อดอาหารนี่ท้องร้องจ๊อกๆ เลย แล้วอดอาหารอดไปทำไม มันไม่เป็นอรรถกถา ถานุโยคหรือ ไม่ใช่ มันเป็นการทรمانกิเลส

การทรมานกิเลส มันอยากกิน มันต้องการของมัน ถ้าเราทรมานมัน เราเริ่มทรมานมันแล้ว เหมือนกับนักมวย เวลาเขาแข่งขันกัน นักกีฬาแข่งขันกัน บ๊วยอยู่ตลอดเวลา เห็นไหม เสียคติ แรงเสียคติ แรงต้านทาน ถ้าใครฝึกซ้อมมาไม่ดี มันโดนแรงต้านทานมันทนไม่ไหว มันก็ต้องแพ้ไปๆ แต่เริ่มต้นต่อสู้ ต่อสู้ได้ทั้งนั้น เริ่มต้นแข่งขันทุกคนมีแรงต่อสู้ทั้งนั้นเลย แต่ใครฝึกซ้อมมาดีและฝึกซ้อมมาไม่ดี

ถ้าฝึกซ้อมมาไม่ดี พอโดนแรงเสียคติ โดนแรงบีบไป มันต้องยุบยอบไป นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราตัด ทอนกำลังของมัน สิ่งใดมา เห็นไหมบุญกุศลของเขา ไข่ บุญกุศลของเขานี้เป็นบุญกุศลของเขา เราก็ ตอบสนอง เห็นไหม ปฏิภาหุ แต่เราก็ต้องมีจุดยืนของเรา จุดยืนของเราคือหัวใจของเรา เราจะทรมาน มัน

สิ่งที่ทรมาน เวลาเราเริ่มประพฤติปฏิบัติกัน ก็คิดแต่ทุกข์ยากนะ กลัวแต่ว่าเรานี้อยู่คนเดียว เรา จะไม่มีใครอุปถัมภ์ดูแล แต่ทำความดีใจ ทำความดี กลิ่นของศีล กลิ่นของธรรมมันหอมทวนลม ถ้า หอมทวนลมสิ่งนี้มันก็เป็นภาระหน้าที่ ถ้ามันเป็นหน้าที่อยู่ที่ผู้ที่ฉลาด ผู้ที่ฉลาดจะรักษาตรงนี้ใจ รักษา เพื่ออะไร รักษาเพื่อหัวใจของเรา ถ้ารักษาเพื่อเรา เราทรมานเขา เราทรมานเขานะ ถ้าเราทรมานเขา เรา เห็นไหม เราทรมานเขานี้ เราทั้งนั้นเลย

คู่มือเรา ในมือนี้มีอะไรบ้าง มีกระดูก มีเอ็น มีเนื้อ มีหนัง เห็นไหม นี่กิเลสกับใจมันอยู่ ด้วยกัน ถ้ามันการกระทำ มันต้องกระทบกระเทือนเราเป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องธรรมดาณะ แต่ถ้าใน ฝ่ามือเรา มันมีกระดูก มีเอ็น ก็มันมีกิเลส มีความต้องการในหัวใจใจ ถ้าเราไม่ทำมันเลย มันก็ไม่ได้ อะไรเลย เพราะมันซุกอยู่กับเรา

ข้าศึกจากภายนอกมองเห็นหมดนะ แต่ข้าศึกจากภายในมองไม่เห็น ข้าศึกจากหัวใจของเราเนี่ย มองไม่เห็น แล้วเวลามันแสดงตัวของมัน เห็นไหม โลกธรรม ๘ เสียงสรรเสริญ เสียงนินทานี้มันผ่านไปชั่วครั้งชั่วคราว เสียงติฉินนินทา เสียงเรื่องของโลกธรรม ๘ มันทิ่มแทงหัวใจตลอดเวลา เวลา มันเจ็บปวดขึ้นมา มันเจ็บปวดมหาศาลเลย แต่เวลามันเป็นคุณงามความดี คุณงามความดีขนาดไหน

คุณงามความดีของโลก เห็นไหม เราเกิดมา เกิดตายขึ้นมาในโลกนี้ เราต้องพยายามมีหลักมีเกณฑ์ของเรา ถ้าหลักเกณฑ์ของเรา เรามีจุดยืนของเรา คนมีจุดยืนของเรา ทำอะไรมันจะประสบความสำเร็จ

คนหลักลอย คนหลักลอยเห็นไหม แล้วก็อ้างว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปล่อยาวๆ ปล่อยาวแบบโลกๆ นะ ปล่อยาวแบบขะลอยน้ำ ขะมันลอยไปในน้ำ มันไปไม่มีคนควบคุมมัน เห็นไหม ขะ เศษขะลอยไปตามแม่น้ำ มันไปประสาแรงน้ำพัดไป เห็นไหม นี่ปล่อยาวกันอย่างนั้นนะ นี่ปล่อยาวแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้ปล่อยาวแล้ว เราก็ปล่อยาวกันแล้ว

ปล่อยาวแบบไม่มีเหตุไม่มีผล อย่างนี้ใช้ไม่ได้ ไม่มีรอยเท้าบนอากาศ เห็นไหม ไม่มีเหตุไม่มีผล มันจะปล่อยาวของมันเองไม่ได้ ปล่อยาวของมันก็คือกินอิ่มแล้วมันก็พอใจ มันเหมือนกับเมาเหล้า พอกินเหล้าถึงเต็มที เมาเหล้าแล้วไม่อยากจะกินอีกแล้ว เดียวมันก็กินอีก เห็นไหม นี่โลกเป็นสภาวะแบบนั้น

แต่ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา มีจุดยืนขึ้นมา มันจะทดสอบของมัน เห็นไหม มันจะปล่อยาว ปล่อยาวอย่างนี้ใช้ไม่ได้ ปล่อยาวอย่างนี้ไม่เอา ปล่อยาวอย่างนี้ไม่มีเหตุไม่มีผล ปล่อยาวอย่างนี้มันไม่ได้ชำระกิเลสออกไป มันปล่อยาวเพราะมันอิ่มแล้ว มันพอใจแล้วมันถึงปล่อยาว

แต่ถ้ามันปล่อยาวโดยจะความจริงนะ เราผ่อน เห็นไหม เราไม่ให้มันได้กิน ไม่ให้มันได้เสพของมัน มันก็เริ่มตั้งแต่โดนตัดแปลงไป แล้วมันจะต่อต้านนะ ต่อต้านว่าพอมันติดกลับ มันจะมีแรงกว่านั้นอีก เราก็ต้องมีสติตามตลอดไป สิ่งที่มันเคยใจมันร้ายกาจอย่างนี้ มันร้ายกาจแล้วมันอยู่ในหัวใจเรา เราถึงจะทรมาณมัน เราถึงพอใจใจ

คนที่พอใจทรมาณกิเลส มันต้องมีศรัทธา มีความเชื่อ ถ้ามีศรัทธาความเชื่อ เห็นไหม นี่พะละอำนาจวาสนา ถ้าอำนาจวาสนาเกิดในหัวใจขึ้นมา มันทำอะไรก็ได้ ถ้าไม่มีอำนาจวาสนา อ่อนแอมาก อ่อนแอไปกับกระแสโลกเลย แล้วบอกโลกนี้เป็นที่พึ่งของเรา เราพอใจแล้วทำไมเราต้องไปทุกข์ไปยาก

ถ้าทำไม่ต้องไปทุกข์ไปยาก สิ่งนี้มันได้เปรียบแล้ว แต่ถ้าเราพอใจจะทุกข์จะยาก เราจะคิดเปลี่ยน นั่งสมาธิทุกข์ยากไหม? เวลาเดินจงกรมนี้ทุกข์ยากไหม? แล้วเวลาถ้าเรายู่ปกติของเรา ไม่ต้องเดินจงกรม เรานั่งตามสะดวกสบายของเรา แล้วความคิดละ ความคิดอันนี้เป็นความคิดกิเลสไป ความคิดเป็นโลกีย์ปัญญาไป ปัญญาอย่างนี้เกิดขึ้นมา นี่ปัญญาของเรา ปัญญาของเราเห็นไหม

แต่ถ้าปัญญาของธรรมละ ปัญญาของธรรมมันต้องเป็นสากลก่อน พอจิตมันสงบขึ้นมา มันเกิดโดยธรรมชาติของมัน คุณิ คุณาสารพិษ คุณิอย่างกลอย อย่างอาหารที่เป็นพិษ เห็นไหม เขาต้องมาแช่ก่อน เขาต้องมาล้างสารพิษของมันก่อน

นี่ก็เหมือนกัน ใจที่มันมีกิเลสอยู่มันเป็นสารพิษ มันมีสารพิษของมัน ถ้ามันเกิดธรรมชาติของมัน มันก็มีพิษตลอดไป ถ้ามีพิษตลอดไป มันก็ต้องเกิดตายตลอดไป แต่มันมีความรู้สึก มันมีหัวใจของเราอยู่ มันปกครองไปด้วยกันเห็นไหม

เวลากลอย เวลาสิ่งที่เป็นสารพิษที่เขาล้างแล้ว มันเป็นอาหารของเราใหม่ มันเป็นอาหาร มันเป็นประโยชน์ขึ้นมา หัวใจก็เหมือนกัน หัวใจถ้าลองล้างสารพิษแล้ว การล้างสารพิษ การกระทำ เห็นไหม การทำความเพียร นี่การล้าง วิธีการล้างมัน ถ้าวิธีการล้างมัน เราปฏิบัติวิธีการ ปฏิเสธการกระทำ แล้วมันจะสะอาดได้อย่างไร?

ถ้าเราไม่ปฏิเสธวิธีการ เห็นไหม นี่การทรมานมัน ต้องมีวิธีการ มีการต่อสู้ ถ้ามีการต่อสู้ คือลสมาธิ ปัญญา แล้วถ้าปัญญาเกิดขึ้นมา ปัญญาธรรมเกิดขึ้นมา ไม่ใช่ปัญญาอย่างที่เราคิด ถ้าปัญญาอย่างที่เราคิด มันมีกิเลสแทรกเข้ามาด้วยใจ พอมีกิเลสแทรกมันไม่บริสุทธิ์ มันไม่สะอาด ไม่ชำระล้างได้ น้ำสกปรก เราไปล้างสิ่งสกปรก มันจะสะอาดไปได้ไหม? ถ้าสิ่งสกปรกนั้น ต้องให้ใช้น้ำสะอาดที่เข้าไปชำระล้างให้ไหม ถ้าน้ำสะอาดเอามาจากไหน?

น้ำสะอาด เห็นไหม สมานินี่น้ำสะอาด สมานินี่จิตมันว่าง จิตมันปล่อยวางตามธรรมชาติของมัน จิตมันเป็นสัจจะของมัน เป็นสากล เห็นไหม จิตที่เป็นสัมมาสมาธิ จิตที่เป็นสัมมาสมาธิมันไม่มีกิเลสแทรกเข้ามา แล้วมันย้อนไปวิปัสสนา ขณะวิปัสสนา เห็นไหม การทำงาน

น้ำเราใช้แล้วนี่มันต้องสกปรก น้ำที่ใช้แล้ว ถ้าเราใช้ล้างของสกปรก น้ำนี้ก็จะสกปรกไปด้วย ถ้าสมาธิเวลามันสะอาดขนาดไหน เวลามันวิปัสสนาเข้าไป มันชำระกิเลส มันก็อ่อนแรงไปด้วย มันจะเสื่อมสภาพไปด้วย เห็นไหม ต้องกลับมาพุทโธอีก กลับมาพุทโธอีก เปลี่ยนน้ำๆ ใจ เราจะเปลี่ยนน้ำเราไปบ่อยๆ แล้วคุณแลกรักขาน้ำจะสะอาดขึ้นมาเข้าไป

แล้วเวลาเราไปชำระล้างสิ่งต่างๆ เห็นไหม สิ่งต่างๆ ที่มันมีสกปรก มันมีสารพิษบ้าง มันมีอะไรบ้าง กิเลสตัวที่มันเจ็บแสบก็มี กิเลสตัวที่มันอ่อนแอก็มี กิเลสตัวที่มันชำระล้างง่ายๆ ก็มี เห็นไหม ความสกปรกติดอยู่ที่หัวใจ มันชำระล้างได้ง่ายก็ได้ ชำระล้างได้ยากก็มี ฉะนั้นเวลาเราชำระล้างแล้ว เราต้องใช้ปัญญาขึ้นไป ปัญญาอย่างนี้ที่มันเกิดขึ้นมา นี้ภาวนามยปัญญา มันมีการกระทำของมันขึ้นมา การกระทำของจิตมันหมุนเข้าไป

ถ้าทำอย่างนี้ขึ้นมา ทำขึ้นมาในหัวใจ มันเป็นปัจจัยตั้งนะ มันเป็นสันตภิสุทธิโกนะ ใจของเรา เห็นไหม กินข้าวแล้วใครเป็นคนอึมันนะ อ่างค่านี้อันประจำ ว่ากินข้าวต้องอึต้องอึ แล้วอึอะไร อึ สารพิษก็ได้ อึอาหารก็ได้ อึสิ่งที่เป็นประโยชน์ก็ได้ แต่เราไม่เข้าใจว่ากินสารพิษเข้าไปแล้วมันจะให้โทษไหม เพราะเรากินเข้าไปแล้วยังไม่เห็นโทษของมัน

นี่ก็เหมือนกัน การกระทำของใจ ปัญญามันเกิดขึ้นมา มันเป็นสารพิษก็ได้ ถ้าเป็นสารพิษ ถ้ามันตรวจสอบ มันอึมันนั่นขนาดไหน แต่มันก็ไม่มีผลตอบรับขึ้นใจ มันไม่มีขณจิต มันไม่มีความเป็นไป ใจ คือว่าไม่สะอาดเด็ดขาด ถ้าสะอาดเด็ดขาด พอสะอาดแล้ว ของที่สะอาดแล้วอยู่ที่ไหนมันก็สะอาด จิตที่มันทำการวิปัสสนาเกิดขึ้นมาแล้ว มันจะสะอาดของมันตามธรรมชาติของมัน เห็นไหม ถ้าจิตที่สะอาด เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเฝ้าพระยามาร “มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา”

ถ้ามันสะอาดแล้ว มันจะดำริความชั่วได้อย่างไร? ถ้าใจไม่ได้คิดชั่ว ใจไม่ทำชั่ว มันจะทำชั่วได้อย่างไร? ความชั่วต่างๆ มันเกิดมาจากใจใช่ไหม? ความคิดกระทำ ทุกอย่างการกระทำนี้เกิดมาจากไหน? ไม่ใช่เกิดจากความคิดหรือ?

ความคิดเกิดขึ้นมาก่อนใจใหม่ ถ้าจิตมันสะอาดขึ้นมา ความคิดขึ้นมา แต่มันก็เรื่องของ กิริยามารยาทจากภายนอก มันเป็นเรื่องภายนอก นิสสัย อำนาจวาสนา เหมือนผลไม้เงาะ ส้มโอ ชมพู่หรือ ฝรั่ง เห็นไหม มันแต่ละชนิด ผลไม้มันก็ต่างกัน สิ่งที่แตกต่างกันก็เหมือนจรดนิสสัยมันไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนกันก็คือไม่เหมือนกัน ก็ไม่เป็นไร แต่เราเอามาเป็นอาหารก็ได้ เอามาเป็นประโยชน์ก็ได้

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที กิริยามารยาทจากภายนอก มันเป็นเรื่องของภายนอก แต่หัวใจมันสะอาด มันเป็นอาหารทั้งหมดละ มันเป็นของที่มีคุณประโยชน์ทั้งหมด สิ่งที่มีมันเป็นผลไม้ กินได้ทั้งนั้นละ เป็นประโยชน์ทั้งนั้น คนรู้จักใช้สอยมัน นี่ก็เหมือนกัน จรดนิสสัยของเรากับจิตของเรา เรารู้จักใช้สอยมัน ทำให้เป็นประโยชน์ขึ้นมา สิ่งที่มีอยู่กับเราเป็นของเราละ

อาหารจากภายนอกเป็นเรื่องของภายนอก อาหารจากภายในเป็นเรื่องของภายใน สมบัติจาก ภายนอกเป็นสมบัติจากภายนอก สมบัติจากภายใน.. สมบัติจากภายในนะ สมบัติจากภายในมันเป็น ความสุขความพอใจจากภายใน ภายในเกิดมาจากไหน?

คุณติ พ่อแม่ทุกคน ถ้าลูกของเรา ครอบครัวเรามีความสุขนะ พ่อแม่มีความสุขมากเลย ความสุข อย่างนี้ เห็นไหม ความสุขนี้เป็นความสุขชั่วคราวใจ ความสุขว่ามีความสุข เพราะครอบครัวเรามีความ ร่มเย็นเป็นสุข แต่ทุกคนมันต้องเดินทางนะ ทุกคนมันต้องพลัดพรากนะ ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็น ที่สุด

ถ้าเกิดมีความสุขนี้ เราก็พอใจด้วย เพราะสิ่งนี้มันเป็นบุญกุศล เห็นไหม บุญกุศลเราสร้างสมมา แล้วเราสร้างของเราไป ทำของเราไป ถ้าอย่างนี้มันเป็นเครื่องเดินทางไป ถึงที่สุดแล้วถ้าเราวิปัสสนา ด้วย เราแก้ไขของเราด้วย บุญมันถึงที่สุดนะ ถึงที่สุด ถึงเวลา ถึงโอกาส เห็นไหม มันเป็นไปนะ มัน เป็นไป มันอยากทำของมัน มันเห็นแล้วมันสะเทือนใจ

คนเรามองภาพต่างๆ เวลาเกิดเหตุการณ์ต่างๆ คนมองไม่เหมือนกัน คนจิตใจเข้มแข็งมองไปอีก อย่างหนึ่ง คนจิตใจอ่อนแอมองอย่างหนึ่ง คนที่เป็นผู้บริหารมองไปอีกอย่างหนึ่ง ผู้ที่ทุกข์ยากใน เหตุการณ์นั้นมองไปอีกอย่างหนึ่ง เห็นไหม

ใจก็เหมือนกัน ใจถ้ามันมีกำลังขึ้นมา มันมองสภาวะอย่างนี้ มันแก้ไขได้หมดเลย มันเข้าใจตาม เหตุการณ์ต่างๆ ว่าสิ่งนี้เป็นสภาวะแบบใด ไม่ตื่นเต้นไปกับเขา เกิดวิกฤติต้องการคนเข้มแข็ง เกิด วิกฤติต่างๆ ต้องการผู้นำที่ดี แล้วผู้นำที่ดีมันเกิดมาจากไหนถ้าหัวใจมันไม่ดีมาก่อน

หัวใจมันดีมาก่อน หัวใจมันสร้างสมมาก่อน หัวใจนี้เป็นสิ่งที่ดี สิ่งที่ดีนะ เหตุการณ์ต่างๆ นี้ นี้ ปัญญาของเขา ปัญญาของคน เห็นใหม่ สร้างสมทุกอย่างขึ้นมาหมดเลย แล้วเวลาชำระกิเลสก็เป็น ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากภายใน ปัญญาเกิดจากสัจจะความจริง สันติภูมิจริงๆ

ความสะอาดบริสุทธิ์ข้างนอก เห็นใหม่ คุณิ เขาชำระความสะอาดบ้านเรือนที่ไหน เขาทำความสะอาดกัน เขาตบแต่งกัน ก็บ้านของเขา บ้านของเราเราไม่ได้ทำของเราละ ก็บ้านของเราก็ไม่ได้ทำ นี้ บ้านจากภายนอก แล้วบ้านจากภายใน เรือนของใจ กุหาของใจ ถ้าใจมันชำระสะอาดขึ้นมา สิ่งนี้มัน เป็นประโยชน์กับเราละ ของอยู่ในหัวใจของเรา เห็นใหม่ นี้ทรมานกิเลส

เราต้องทรมานกิเลส เรามาทุกข์มายากกันทำไม เราเดินทางมาทำไมกัน เราเดินทางกันมา เรา ทรมานมัน เห็นใหม่ ไปทำคุณงามความดี มันไม่ยากไป ไม่ยากทำ เราก็ทำ เห็นใหม่ สิ่งนี้เราทรมาน กิเลส

ถ้ากิเลสทรมานเราละ เรามีแต่ความโศกเศร้า มีแต่ความหงอยเหงานในหัวใจ กิเลสทรมานเรา อย่างหนึ่ง เราจะทรมานกิเลสอย่างหนึ่ง ต้องรู้จริง ต้องอาจหาญแล้วทรมานมัน จนกว่าถึงที่สุดมันจะ หมดไปจากใจของเรา เอวัง